Visoje tyrinėtoje sklypo dalyje yra išlikę du akmenų grindinio lygiai. XIX–XX a. sandūros grindinys (1 pav.) atidengtas 20–40 cm gylyje (žemėja P kryptimi), XVII–XVIII a. grindinys pasiektas apie 70 cm gylyje. Šurfe 1 apatinis grindinys dalinai suardytas. Šurfe 2, 1,3–1,7 m gylyje aptiktos 4 apdegusios medinės lentos, nesudarančios aiškios konstrukcijos. Lentas galima sieti su XVII–XVIII a. mediniu užstatymu. Įžemis – raudonas molis, pasiektas 1,45–1,9 m gylyje (2 pav.). Tyrimų metu aptikta XVII a. – XX a. II pusės radinių (3 pav.). Iš jų inventorinti 49 XVI–XVIII a. radiniai: 48 buitinės keramikos dirbinių šukės ir 1 plokštinio koklio fragmentas. Radiniai perduoti KėKM.

Kranto antroji St. 3

In 2020, 2 test pits were excavated and a 50 m long, 30 cm wide utility trench (15 m^2) was surveyed on the plot at Kranto antroji St. 3 in the city of Kėdainiai revealing a 1.4–1.9 m thick, 17th–20th-century cultural layer (Fig. 2) containing contemporaneous finds (Fig. 3) as well as 2 different levels of stone paving dating to the turn of the 20th century (Fig. 1) and the 17th–18th centuries. The remains, it is thought, of a 17th–18th-century wooden structure were also discovered.

KERNAVĖ

Mindaugas Pilkauskas

Vilniaus gatvė 18

2020 m. rugpjūčio mėnesį vykdyti detalieji tyrimai sklype Vilniaus g. 18 Kernavės miestelyje, patenkančiame į Kernavės archeologinės vietovės (UK 37320) ir Kernavės senojo miesto II (UK 24568) teritorijas (Širvintų r., Kernavės sen.) (1 pav.). Tyrimai vykdyti dėl planuojamų žemės judinimo darbų vandentiekio įvado ir nuotekų išvado vietose. Tirtas bendras 10 m^2 dydžio plotas, kuris iš dalies persidengė su anksčiau tirtu šurfu, todėl naujai ištirtas nejudintas plotas buvo 8,7 m^2 dydžio. Pagrindinis archeologinių tyrimų tikslas buvo detaliai ištirti ankstesnių tyrimų metu aptiktą kultūrinį sluoksnį, patikslinti jo chronologiją ir patikrinti jo tąsą vandentiekio įvado ir nuotekų išvado vietose.

Sklypo teritorijoje archeologiniai tyrimai anksčiau nevyko, tačiau artimoje aplinkoje buvo atlikti žvalgomieji ir detalieji tyrimai, kurių metu fiksuoti kultūriniai XV–XIX a. sluoksniai su radiniais, bei įvairios kilmės ir chronologijos archeologinės struktūros. 2008 m. priešais planuojamą tirti sklypą, kitoje gatvės pusėje, R. Vengalis ištyrė 1 m^2 dydžio, 1,6 m gylio šurfą, kuriame fiksavo iki 1,3 m storio kultūrinį sluoksnį su smėlingais ir molingais tarpsluoksniais bei gausiais XV–XIX a. radiniais (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 332–336). 2011 ir 2013 m. Kernavėje vykdyti vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros tvarkymo darbai, kurių metu vyko žvalgomieji ir detalieji tyrimai visame miestelyje (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 303–309). Šalia planuojamo tirti sklypo kasti šurfai (71–73, 121) ir perkasa (70). Visuose šurfuose ir perkasoje fiksuotas tamsiai pilkos ir juodos žemės 0,2–0,4 m storio kultūrinis sluoksnis su radiniais. Visuose šurfuose fiksuotos įvairaus gylio įgilintos struktūros. Arčiausiai planuojamo tirti ploto kastame šurfe 121 po 5–7 cm storio velėnos sluoksniu fiksuotas 21–27 cm storio kultūrinis sluoksnis su XVII a. datuojamais radiniais (32 keramikos fragmentai). Po sluoksniu 30 cm gylyje buvo atidengtas priemolio įžemis su 2 įgilintomis struktūromis. Vienoje iš įgilintų struktūrų aptikta radinių (4 buitinės keramikos fragmentai), ji buvo 90 cm gylio ir trak-

1 pav. Archeologiniai tyrimai Kernavėje, Vilniaus g. 18: 1 – tyrimų vieta 2020 m.; 2 – kultūros paveldo teritorijos. M. Pilkausko brėž.

Fig 1. Archaeological investigation in Kernavė, Vilnius str. 18: 1 – investigated area in 2020; 2 – cultural heritage territories.

2 pav. Grindinio fragmentas PV tirto ploto gale. M. Pilkausko nuotr.

Fig. 2 Fragment of paving in SW end of investigated area.

tuota kaip susijusi su gatvės statybos darbais. Kita 27 cm gylio įgilinta struktūra buvo be radinių.

2020 m. kastas plotas, apimantis visą teritoriją nuo šulinio iki gyvenamojo namo. Tirtas plotas buvo 10 m ilgio ir 1 m pločio. XV–XVII a. archeologinių radinių buvo aptinkama nuo paviršiaus, tačiau iki 20–45 cm jie buvo persimaišę su naujausių laikų – XIX–XX a. keramikos fragmentais, stiklo šukėmis ir metalo atliekomis. 20 cm gylyje perkasos PV dalyje ir 45 cm gylyje ŠR dalyje fiksuotas pilkas mišrus molingas smėlis. Darbų metu šis sluoksnis buvo labai kietas – supresuotas ir išdžiūvęs. Sluoksnis tęsėsi iki pat įžemio – rausvo priemolio. Šiame sluoksnyje daugiausia rasta archeologinių radinių, skirtinų XVI–XVIII a. Šiek tiek pasitaikė ir modernių radinių, skiriamų XX a. Pastarieji radiniai sufleruoja, kad gruntas kiek persimaišęs, tikriausiai dėl nežymios ūkinės veiklos. Šis pilko molingo smėlio sluoksnis laikytinas homogenišku nestipriai apardytu kultūriniu sluoksniu. Tarp fiksuotų archeologinių radinių gerokai mažiau buvo moderniųjų (XIX–XX a.) radinių. Absoliučią daugumą sudarė XVII a. radiniai, pasitaikė keli, priskirti XV–XVI a. Tarp

nekeraminių radinių buvo žalvarinių daiktų fragmentų – plokštelių, taip pat švino lydmetalio apvalaus pjūvio kulka ir Jono Kazimiero šilingas (1661 m.). Kulka ir moneta leidžia gana patikimai sluoksnį datuoti XVII a. Taip pat sluoksnyje rasta naminių gyvulių kaulų. Tarp keraminių radinių daugiausia buvo puodų šukių, taip pat pasitaikė keli plokštinių ir puodyninių koklių fragmentai. Aptikta žiestų ir apžiestų indų šukių, kai kurios ornamentuotos linijomis, bangelėmis ar įvairiais įspaudais (duobutės, įkartos).

Šio sluoksnio ir įžemio riboje fiksuotas lauko akmenų *grindinys*. Jis buvo sudėtas iš nedidelių neskaldytų akmenų, tarp kurių dominavo 5–7 cm, tačiau pasitaikė ir 10–15 cm skersmens akmenų. Grindinys tyrimų metu aiškiau išsiskyrė tik pačiame PV perkasos gale, ties riba su ankstesniu šurfu (2 pav.). Tarp grindinio akmenų taip pat rasta archeologinių radinių – keramikos šukių, koklių fragmentų ir naminių gyvulių kaulų. Pagal radinius, rastus tarp grindinio akmenų ir virš jo, datuojamas XVI–XVII a.

Taigi, archeologinių tyrimų metu aptiktas archeologinis kultūrinis sluoksnis su gerai išlikusiu ir nepersimaišiusiu horizontu, kuriame aptinkama XV–XVII a. radinių. Iš viso kasinėjimų metu rasti 47 individualūs, 691 keramikos, 33 tinko ir 4 šlako fragmentai. Kultūrinis sluoksnis, tikėtina, tęsiasi gerokai toliau į visas puses, išskyrus gatvės pusę (į P, PV).

Vilnius street 18

In 2020 archaeological excavations were carried out in Kernavė town, Vilnius str. 18 (fig. 1). Excavations were necessary because water supply and sewage system for private house was planned to be installed and the area is part of cultural heritage territory.

In total 10 m^2 was investigated, where 8,7 m^2 was excavated in previously undisturbed area (a part intersected with earlier investigations). Cultural layer with 15th–17th century finds was investigated. Upper part of the layer was 20 to 45 cm thick and was intermixed with modern finds (19th–20th centuries). Lower part of the layer was more homogeneous and was dominated by 17th century finds with a few earlier pottery fragments attributed to 15th–16th centuries.

In the lowest part of the cultural layer, at the boundary between cultural and virgin soil a paving of uncut stones was excavated (fig. 2). The paving stones was mostly from 5 to 7 cm in diameter, a few stones were 10 to 15 cm in diameter. The concentration of stones was most obvious in SW end of excavated area.

KLAIPĖDA

Virgilijus Bračiulis

Turgaus aikštė 14

2020 m. rugsėjį–gruodį, 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais saugomoje Klaipėdos senamiesčio (UK 16075) teritorijoje, Turgaus aikštėje 14 buvo vykdomi detalieji archeologiniai tyrimai, tirti 5 plotai (1–5). 13 m ilgio ir 1 m pločio (13 m^2 plotas) plotas 1 tirtas iki projektinio 1,1–1,3 m gylio (iki H_{abs} 3,20 m) naujos šiluminės trasos vietoje. Plotai 2–4 tirti projektuojamo naujo užstatymo vietoje: 12x6 m dydžio (apie 72 m^2 plotas) plotas 2 tirtas iki 1,4–1,5 m gylio (1 pav.); 12,7x 11,3 m dydžio (apie 143,5 m^2 plotas) plotas 3 tirtas iki 1–1,4 m gylio; 17x10,5 m dydžio su 2,3x0,8 m dydžio išpjova (apie 180 m^2 plotas) plotas 4 – iki 0,8–1,3 m gylio (2 pav.). Projektuojamo naujo užstatymo vietoje pasiektas vienodas gylis, iki H_{abs} 3,20 m.